Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

ДОЙЧО

СОВЕТСКИ СОЮЗАКОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ ОРГАН («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 9 июль, 1974 шу. ● № 82 (5373). ● Маг 2 пен.

С. М. КИРОВА ЦIЕРАГIЧА «ДИНАМО» ЯХАЧА ЭЛЕКТРОМАШИНОСТРОИТЕЛЬНИ ЗАВОДА БОЛХЛОШКА, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИ БОЛХЛОШКА, ГIУЛАКХЕРЧА НАХАГА

Деза новкъостий!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето дIайха моаршал хоатт шуга геттара доккха хIама кварагIаламаца — къаьгIачарча коллективе продукци арахецлига лакхдара йоккхий торонашъ хьаькхоллигга а царех бизза пайда эмига а.

КПСС ЦК-яна лов, деза новкъостий, оаш къаьгIегама оасрле лакхъеш дацка толамаш чIоагIдари дегIадоаладаре, 1974-ча шера тIаийца денхарашъ кхочушдеча керда толамаш дахарг йоккаг Iа пятнеткъ заданеш хенал хьаьла кхочушъяри.

Л. И. БРЕЖНЕВ,
Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь.

Пятилетка дIалагIча, къоастамбеча шера духхагIа лаьттинарга йсалем хьаьбаьйн продукташ кийчIира тIехьа йоаргIе жаьнча Еррегсоюзна социалистически яхьа юкъе а баха тIаийна деккарашъ кхочушдаргa дерриг низаш оарцагIдаьхьа къаьгIегаш ба Нохч-ГIалгIайчен юрта боахама къаьхьагамхой. Цу дамъе ужх шера нар дика ка а йоал. Кларарча шера хьалхарча ах шера итогаша хьа маьхьоккхара республика хьаьйбаш лелаедерашца дух, шура, фуаш, тха деккхара, уж продукташ паччахьалкхенга йоккара халкъоахама планаш дика тIехкоачашъяй, хлан лелаедераша чуца доладаьх дика хьайкъа плат, чуийца кийчу хьайбаьнта доаькъар а.

ДуххагIа хьаьйбай продукташ яхар кхочушъ хилла хьайбай боахам доаькъарна Iаламбарах тийца да. Из маьарра лиг а доагIаш ханнаьха йоагIаш йоа кийчо а яь доаькъар Iаламца йоаленнай республикера дуккха колхозаш совхозаш.

Партийни хьисанс йоькхо а еш Iаламцу хьайбанта доаькъар Грозненски района «Загорский» совхозе. ЛаьхьхIа вIашагIгIелла доаькъар Iаламцу бригада я ухлаш, цунна дIатIочIоагIьчь мед она техника а йолаш. Эзар совгIа гектар доаькъ хьаькка кхеш совхозе доаькъара культураш: эспарцет, люцерна, кена-горохови смесь, хьажкIаш, кхьараш. Совхоза механизаторашца шерра коькъеьхьул доаькъар кийчIара дикагIа йоаькъ технологи. Аьлс хьаькъа бин касарех уллаш коькъеьхь на

ДОАКЪАР КИЙЧДАРА — ХАДДАНЗА ЙОАКХО

Iеш, арсIагIа дIаеттачуа тIехьагIа активни вентилящи еш а йоькъаг ухлаш. 600 тонн совгIа йоа, 2500 тонн сенаж хIаннзе а кийчIьий доаькъар Iаламцеранца. Из планал дуккагIа я.

Деза вIашагIелькъкхад ишта доаькъар Iаламцеллга Гудермесски районе «Кавказ» яхача колхозен «Дружба» совхозен, Ленина цIерагIча наурски колхозе, «Горен» яхача уруссмартановски совхозе, из дуккхача боахамашка.

Доаькъар кийчдара бахьанца ужх шера дика лен ала йиш ян бIаргена республика хьаьйдача. Бакъда хIаьта а лерттIа цу гIулакхца йоаьхе а еш болх вIашагIкхьаьькъчуа Гудермесски, Сунженски, Урус-Мартановски районашкарна боькъаьйй сенаж чуйоллара план хIаннзелла кхочушъ кийчIа, цаьн кхочушъне гIира я Нижой-Мартановски район а. Йол Iаламцеллга дикагIа лела план 35—37 процент кхочушъяьлла Гудермесски, Надтеречни, Шалински, Шелковской районашка.

Йоа кийчъяра балхан чIоагIа ледара лел ду доаькъе план 5—10 процент мара кхочушъ на яьчча Грозненски, Назрановски, Сунженски, Урус-Мартановски районашца, хIаьта йоаьман районашца — Веденски, Советски, Нижай-Юртовски — бола а беннабаь йол Iаламца. Эгтара дуккагIа бьда витаминни хьоар даькъхача Наурски, Гудермесски, районашца а 30—35 процент мара цун план кхочушъяьлла.

Республика районашца уьх мера йоккхий торонашъ я кхочам хиллал а эвачуа совгIа а доаькъар кийчде: дика хьийкъ хьаьйдайна а эрий тIаьнна а баьнан. Йолаш йоалла торонех бизза пайда эца беза. Доаькъара база чIоагIьарна кхаьхьганхой оарцагIа бахар партийни, советски, кхиийочча общественни организацеш, юртбоахама органий дехкар да. хIаьта цу гIулакха хьаькхе лелае а кхаьхьагамхонца юкъе шерра социалистически яхь йоаржмеллга вIашагIехьаькхха а деза цар.

Уьх шера аьст-каста хуьлча йоачаца юхатетт кхаьмарга балхан. Бакъда хIаьта а дуккха дуккагIа боахамашка пайда эца йиш йоаьл хьа зезьа ца йоаьеш доаькъар Iаламцеш баьнна. ДуккагIен дикагIен доаькъар Iаламцера моральни материальни бедар сообаккхар дуьхьа, республике кхайкхьаьча конкурсе даьхьа лоапаш я доаькъар Iаламцу бригадаш, звеньеш, доаькъар доаькхаш а кийчдеш а йоаьл комсомольско-кагирхой коллективаш, баьца витаминни хьоар доаькхха, хIай декхача дуьхьана шерашта йоаьчча культурни дагIенашта гIулаьех ду звеньеш.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, боахама органий дехкар да доаькъар Iаламцера дуккагIа колхозхой, совхозхой боахой, комсомольцашъ кагирхойн юкъе а оаьш шерагIа социалистически яхь царна юкъе йоаржмагIр.

Хоаьл да доаькъар Iаламцера даьхье мел доаржIам боламаш я хьажкIаьш. Уьх шера республика районашца соахкарчуа дуккагIа дIайийнай хуьр, хIаьта царех доаькха даькъа дIаьлоаца силаса йийнаьрашца. Цун совгIа ка йоаьл хIаьта чуийца мукъаьлдиначча хьаькка уж дIаьоаьш а я цхьаьйоа колхозашца совхозашца. Керттера дар да хьажкIий кхаьмца ду Iаламцера а агротехнико маьхьара а деза. Хьаьдаьна йоаьхо е еза хьажкIашца зеленеца звеньеш, царна оашчунца, доаькачунца хьажа беза боахамий кулгаалхой, специалисташ.

Кийчдеш доаькъар дика хиллар доаржIаме гIулаьех хьаьрех хьажжа доаькъара кхомбелга а из ца таьхийтIаьга а вIашагIехьаькхха деза. ДегIа кIаьл уьйттан йоаьл таьхийта йиш ян, хIаьта из искусственно йоькъаьелга вIашагIехьаькхха а деза. Хьаьстта йоькхо е еза сенажн силосн кийчъяра, баьца витаминни хьоар даькхара, цу доькъаьрг дикал лаьхьара.

Бокхха доаржIам боламаш да машиннашца хьаьхха йиш йоаьдача цонаш тIара бун кулг-кара хьаьхха хьаржIа бригадашца вIашагIехьхар. Из доагIаш да хьаьстта лоаман районашкарна боахамашца.

Мамотта дуккагIа пайда эцаш лелае еза цхьадолча боахамашца кийчъьь дуккхача шерашта йоаьл культурни дагIенашца.

Партийни, советски организацеш, хьаькъа тIехьожамца организаци декхарийаь-я доаькъара база чIоагIьара даькъе чаьхе боахха мероприятеш, ну хьаькъехь оттаьн планаш кхочушъяра гIулаьех масса хана цонгIа бIаргIкIала лоаттаде.

Уьх шера дикен дукхен тайп-тайнара доаькъар кийчдара тIаберзабаь хиллъ беза хIаьнц кхаьнка къаьгIегаш барашта юкъе партийни комитеташа, моттигера Советаша, юртбоахама органаша, профсоюзни комсомольски организацеша беш боьхь организаторийн политически болх.

БАЛХАШ СИХДАЬД

Iуйрийна малх хьаьбаьчча денз мьархIама ха хьаьлаца дужаьш дан «Грозненски районе «Горячеостровский» совхозе ваьнтий кхаьнка лелаеча комбайнийн, тракторийн, автомашинийн моторийн гIар-тата. Уьхаза къаьгIегаш цонгIа берриге ваьн таьбахийтаьг хиллаьйр доа ца денин берриге плат чуийца даьхкира.

Цу боахаме гурахьа дийна плат чуйн хьаькхарн ардарн къаьст - къаьста а долаш. ХIаьнле а механизаторашца тIехьха касарех биллаьб 700 гектар тIара тIара муьхн 150 гектар гIоролл.

Плат чуэцача цонгIа дийнаьрга балха нормаш тIехкхочам а еш къаьхьегаш ба комбайнерашца С. Дальцев, В. Ломакес, Г. Ленина, кIмбарашца.

Берриге плат балха 10—12 дийнахь чуэца дош деннад механизаторашца.

Р. МАЛЕВ.

КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО, СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

СОВЕТСКИЙ АМЕРИКАНСКИЙ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНАШТА КЕРТЕ ЛАТТАРАШ КХОЗЛАГIА ВIАШАГIКХЕТАРА ИТОГЕХ

КПСС ЦК Политбюрой, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совети хьажар советски американски паччахьалкхенашта керте латтараш кхозлагIа вIашагIкхетара итогех болча КПСС ЦК Генеральни секретара новкъостра Л. И. Брежнева баьчча хоамага. Биззи кхоалабIар Советски Союза делегацие баьлаьх а СССР-н США-н юкъе йоаьл юкъмоттигаш чIоагIьара а, машар, дунен юкъера кхерамзле хилийтара а маьхьала маIан долаш хиннача чаьхьаьмнича переговорийн политически итогаш а.

1974 шера 27-ча июне денз 3-ча июле кхаччалин Советски Союзе КПСС ЦК Генеральни секретарь иса. Л. И. Брежнева, СССР Лакхехьарча Совете Президиума Председателе нов. Н. В. Подгорне, СССР Министрий Совета Председателе нов. А. Н. Косыгина, СССР кхачча мехкашцарчу гIулаьхий министра нов. А. А. Громыко США Президентаца Р. Никсонца яь переговораш советско - американски юкъмоттигаш тоаьгIа йоаьл йолла йоккха хоаме я, цар гIо ду дуьнен юкъера кхоккам кхы дIаьхо а ца гIкIаьдбара а тайп-тайнара социальни системаш йоаьл паччахьалкхенашца мацера цхьана яхара принципашца дунен юкъера чаьхьаьмтигашкахь чIоагIьара а, яь доагIаш да СССР-н США-н халкъий хьаьштанца а дерригача дунен тIара машар чIоагIьара хьаьштанца а.

КПСС ЦК Политбюрос а, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо а, СССР Министрий Совето а дега тоам хулаш белгалдаьккъ парте а Советски паччахьалкхенга а машара Программа дерригIа вахара кхозлагIа чаьнгIер баьхьан долаш уьх тIехьхарча шин шера советско-американски юкъмоттигашта юкъе облангара новитийни хулам хиннз хилар.

Хьаьха шоаьа вIашагIкхетарах — 1972 шера г. Москвеи 1973 шера июне США-н —кулгаш яьздир СССР-н США-н юкъера юкъмоттигийн Лардаш, ядерни тIом ца хилийтарах йоаьа Соглашени, ракеташтца дуьхьаларча системашта доаьзув дехкарех йоаьа Договор, стратегически тIалатара гергаэшта доаьзув дехкара даьхье цхьаьдоча де дезарех ханна йоаьа Соглашеина санна боккха доаржIам болча документашта, хIаьта иштта, машаре цхьана дахара принципийн лардa тIе шин державаьна юкъера юкъмоттигаш къастийна кхача политически документашта.

Советски американски кулгаалхой кхозлагIа вIашагIкхетарах ишкка а оагIув тIенай 1972 — 1973 шерашка кулгаш яздийна документаш тIа белгалбаь. Болх керттера ишкъ чIоагIа ледабе а вахаре чаьхьбаьа а беаьш хилара хьаькъеьха болча соцана, СССР-н США-н юкъе яь йоаьа Соглашенеш бIаргча шерга лардIа советскин американскийн юкъмоттигаш ишкаьш пайдаьн цхьана гIулаьхьан вIашагIкхетарга а, яь доагIаш да СССР-н США-н халкъий хьаьштанца а дерригача дунен тIара машар чIоагIьара хьаьштанца.

Переговораш еча хана кертера теркам тIабахийтар тIом хиларх кхерам дIаьхо а кIезигIаьрен стратегически тIалатара гергаэшта доаьзув дехкарен даьхьа. Хьаьха вIашагIкхийтачча хана цу даькъе дда дола керттера документашта хьисанс а эцаш барт баьб шинна а мехка ракеташтца дуьхьаларча системашта доаьзув дехкара, вIашагIкхетарга а, йоаьлаш даг а боллаш ядерни гергаэшта лаьттан кIаьл тохкам барга дIаьхо доаьзув дехкара, стратегически тIалатара гергаэшта доаьзув дехкара тIаберабаь дIаьхо боьх бара, паччахьалкхенийн арсеналашкара химически гергаэ дIадаькххара тIадергаэдаь гIулаьхийн дара. Из дерригача а доаржIам боллаш хьаьдаьн хашка дахар да машар чIоагIьарен вIашагIкхетарга а, яь кIоаьрг а ду цо.

Принципиальни доаржIам боллаш ба документаш тIа дIаьгаьбаь болча тIема кхерам, къастта кадрийн а дуьхьа нах хьалакъбу кхмдола гергаэ а юкъе доаьдийта тIом бер къастта а дIаьдаькъара, гергаэшта кийчалурга доаьзув дехкара а, юхкера а гергаэшта, стратегически къастта а кийчдуьга соцадара, кхоккам кIаьлбар чIоагIдарен из дерригача дунен тIа доаждадарен США-н СССР-н доIам. Шинна а, оагIо-но шоашта тIаийца дахкарашъ кхочушдаьр гIулаьх дергда дунен хьаьштанца юкъера кхеламзле боькъонца Iаламцера.

УнахцIено доаьаьра, энергетика, нах чубха цIеношк кхьдола гIирсаш дара даьхьа цхьана къаьгIегара хьаькхеьгIа хьаьстанца, палестинскин хьалкъ юкъе а хьоп, хIаьта цу районе еррига паччахьалкхенийн яха боьхо хилар а.

КПСС ЦК Политбюрос, СССР - Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дега тоам а хулаш белгалду советски - американски - кера вIашагIкхетар СССР-н США-н юкъерча юкъмоттигийн вторе чуъ йоккха оагIув а хиннз. Дерттар, хIаннзар хаьарга доаржIамерча проблемай хьаькъьха дуккха принципийнаьн барташ дарга до доаладар. Дерригача советски халкъо гIулаьхий чаьхььнанча переговорийн итогаш.

КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дIаьхийкаьу КПСС XXIV сьезда решениеш, цо тIа-ца йийца машарг Программа, дуьнен халкъьашца юкъера гIулаьхий хьаькъьаьра вежаьрга доаькъа социалистически мехкашца вIашагIкхетарга а, ца йоаьлаш барт а, цаьн йоаьлаш чаьхьбаьрга а, даьхьа, агрессивни империалистически низий тIайна болх юхатоха, социалистически содружество тIоагIеш, СССР экономически а, политически низ дIаьхо дегIаьдоагIаьгIа, советски наьхь бахара хьал аьдаьгIа Iаламца, даьхьта чIоагIа машар Iаламцийнна хьаькъьа социальни прогресс, хилийтарн мамотта гIо де шоашъ кийча хилар.

КПСС ЦК-и СССР Министрий Советеи

КПСС ЦК Политбюрон СССР Министрий Совета хьажар КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета председатель А. Н. Косыгин керте а даьгIан хиннача Советски Союза делегаце яьха 1974 шера 18—21 июне Софие дIайийхьча Экономически Вашин гIо дара Совета XXVIII сесси итогех йоаьча отчетга.

Делегаллир, сесси решеннеш социалистически паччахьалкхенаша, вежарха цхьана хьаькъегIа дIаьхо дегIадоаладаре, цар цхьоаг1он кхотаьлаьрна чIоагIдаре, дунен социализма дунен хьалкъашта юкъера позицеш сийи чIоагIдара боккха политически доаржIам боллаш йолла. Экономически Вашин гIо дара Совето 25 шера даьча бахьа итогаш толаме хиллар тешаьвеш дола тешаьа да социалистически мехкашн массе а оагIорахьара гергаэзарах айхьа цхьана гIулаьхьан лелаьдаран тIаергаьвь йолла КПСС, вежарха йолча коммунистически болхлойн партийн интернационалистически политика котьлаьра. Цар боькъонца чулаьцар экономикен хьалхьа дахарх цхьана айдаьр гIулаьхьа, цар къаьмани интернационалийнн хьашташ оранийчеш вIашин тардеш йолл хьалхьий барт болл а соцдружество хьаьлийтара социализм оьлан тIара толашагIа хилар.

КПСС ЦК Политбюросе СССР Министрий Совете дIаьхьа мах бу вежарха йолча партийн паччахьалкхенийн кулгаллоцца СЭВ XXVIII сессеъ моаршал луш массанс а йоаьа йолаьча хана а массе а йоаьа хьоцца социалистически мехкийн кхотаьлаьрн чIоагIне, социалистически экономически интеграце Комплексни программа дерригIа вахаре чаьхьъха, Экономически Вашин гIо дара Совет чIоагIне, СЭВ а социализма мехкийн экономически цхьана гIулаьхьан лелаьдаре дунен хьалхьашта юкъера хьаьчча хьаьгIа организацей а болх эргаьбохьаш тоьбе лелаьдаьна цхьана юкъера аьлаьчча чIоагIьара гIулаьх а дергда.

КПСС ЦК-и СССР Министрий Советон СЭВ XXVIII сессе СССР делегаце баьь болх хьоабал а баьь компетенташ советски органашта тIаьдиллар сессе решеннеш йиззан шин хаинаьхьеи кхочушъйр Iаламцера даьхьа дергда дергда тIа а диллар.

ВIАШИ ЯХЬ ЛЕЛАЕЧА РАЙОНАШКА

ТIЕХКХОАЧАШЪЯЬЙ АХ ШЕРА ПЛАН

1974 шера хьалхарча ах шера республика колхозийн совхозийн фермий коллективашца бьаьча балха итогаша хьаьдоьх вIашин яьх лелаеча районийн хьоькламаш, дуккагIа хьаьйбай продукташ яха, уж кийчъ тIаийца социалистически дехкараш республика хьаьйбаш лелаедераша мишта хьоачаьдаьл.

ВIар-чаьча республике гIоьлла даьрIаьча дух, шура, фуаш, тха паччахьалкхенга дохкара халкъоьхаьма планаш тIехкхоачашъяьй, хIаьта соьхка хьалхарча ах шера хиннаьчх дух 15 процент, шурех фуаш 6 процент дуккагIа дехкад.

Республика хьаьйбаш лелаедераша яьккха яз котало КПСС Центральни Комитето партеца, советски халкъьара даьча Кхаькарала къаьгIегама ваьхкарча хьоькламаш жоп дIаьлар да, уьх шера, питилетка кхоьстийна даьхьа шера социалистически дехкараш кхоачашца даьхье карагIдьнна доккхх хIама да.

Бакъда хIаьта а ах шера итогех гуш да йоаьш йолча торонех массанаьхь биззи-пайда йийца боьдийла. Дуккхача фермашка хьалха а санна кIезигна хьаьхьгаьй шура, кIезигна Iаьхьетийтад дух, гулдаьл фуаш, дуккха Iаьхара дисад доахан, боагIача бесса лелаеча фермашка зооветеринарийн болх.

Соахкарчуа кIезигагIа даьккхад дух Ахкой-Мартановски, Веденски, Назрановски, Урус-Мартановски районашца, хIаьта тIаьдисад 2,5 млн. фуаш.

Кхы а да ах шера планаш кхочушъ ца еш дIаьа доьхьа маш. Иштта паччахьалкхенга дух доккара план кхочушъяьр яьр 5 соахозо, шурй йоккара план — 6 совхозо, фуаш — 3 совхозо.

Дуьхьи, шурех, тхан доккара план кхочушъьлъяь «Зазорский» совхозо, дуьхьи шурех йоккара — «Назрановский», «Экажевский», «Горен» яьха совхозаша.

Планаш кхочушъ я ь я ц Старопютовски птицефабрика, «Джалка» яьха шалинсен совхозо а.

1974 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ХЬАЙБАЙ ПЛАН КХОАЧАШЪР РЕСПУБЛИКА ХЬАЙБАШ ЙОХКАРА ЛЕЛАДЕРАША ХАЛКЪОБАХАМА

1974 шера I-ча июлага (процентаца).

районашца	дуьхьи			шура			фуаш			тха		
	Хьалхарча ах шера планаш кхочушъяьр	1973 ш. I-ча ах шера кхочушъяьр процент		Хьалхарча ах шера планаш кхочушъяьр	1973 ш. I-ча ах шера кхочушъяьр процент		Хьалхарча ах шера планаш кхочушъяьр	1973 ш. I-ча ах шера кхочушъяьр процент		Хьалхарча ах шера планаш кхочушъяьр	1973 ш. I-ча ах шера кхочушъяьр процент	
Ахкой-Мартановски	118	98	111	105	124	95	102	91				
Урус-Мартановски	109	112	114	104	109	94	100,4	105				
Веденски	129	108	2-зза	99,1	172	143	104	100,3				
Нижай-Юртовски	102	109	155	75	120	108	100	107				
Советски	96	112	160	91	118	112	76	61				
Грозненски	108	129	104	109	87	100,5	104	106				
Сунженски	110	124	93	105	115	119	142	84				
Гудермесски	109	111	127	107	197	182	72	79				
Шалински	120	153	116	112	107	108	117	52				
Малгобекски	106	115	108	110	226	221	139	98				
Назрановски	101	121	101	98	138	151	121	107				
Надтеречни	87	122	100,1	115	171	150	126	126				
Наурски	114	90	112	101	135	97	102	99,7				
Шелковской	114	99,1	100,9	97	151	83	105	97				
Республика	110	115	105	106	103	106	107	97				

МАШАРИ КХЕРАМЗЛЕНИ ДУХЬА

Деррригача дунен халкъашта юкъера гIулаьхан дикачу оагIорахьа хувцаьлдара Iаьлаьмте боккхача доаржIаме да Советски Союзен Америка ВIашагIкхийтачча Штатийн керттера хулгаллохьа вIашагIбеттаьбаьлар. Эгтара хьаьлх белгалдаьккъ доагIа, хьалха вIаьш дуьхьа лаьтта дунен гIа эгтара низ бIалашагIа йоаьл ши паччахьалкхе, хIаьта, тайп-тайнарчу политически системех йолча паччахьалкхенаша вIаьш юкъера гIулаьхьан лелаьдарен тIема кхерам дIаьхьаьлаьрен ниьхьа тIа ялар. Коммунистически парте, цун Центральни Комитето, Советски паччахьалкхенен нахаьдаьн ваьхаре чаьхьбоьхьа а йолла дунен халкъашта юкъера гIулаьхий хьаьхьаьрча Ленинийн политика керда толам да из.

Деррригача дуне лерг дилла лаьдугIаьн дар хIаьнц Москве КПСС ЦК Генеральни секретарца Л. И. Брежневца, хьаьна советски кулгаллохьца Америка ВIашагIкхийтачча Штатийн президент Р. Никсон вIашагIкхетарга, цара ваьхаьнна ваьнна дешаьнца. Еррригача адамлен кхерамзле Iаьлаьмца, аданий хьаьр тоьлдар, советски а, американски - паччахьалкхенашта мехера вIаьш цхьана лелаьду гIулаьхьан дIаьхо шерзара тIаьдерзадьча дуккхача дешаьнца барт бе вIашагIехьаьнна Москве.

Оаха, Iилман - тохкама института болхлошца, дег тIара хьаьдаьлийн хьаьлаьн Коммунистически парте, Советски паччахьалкхен арахьара политики, цар дунен халкъашта юкъе машар чIоагIбара чаьхьоаьла Iаьлаьмте донкхий исторически гIулаьхьан. Цар дог ураоттаьу, хьинар совдоаьжх тхох хIаьрне социалистически Даьхе хьаьлаьрна а дикагIа къаьхьеча.

С. САНГАРИЕВ,
Нохч - ГIалгIай историческийн, литературийн, Iилман - тохкамийн института директор, философийн Iилмий кандидат.

●

КПСС Центральни Комитета Генеральни секретара Л. И. Брежневна Америка ВIашагIкхийтачча Штатийн президента Р. Никсонна юкъе Москве хиннача переговорашца даьхьа дуьнен территориа лаьдугIаьн хиллар тха установка коллективна. Деррригача советски наьхь дегаьн Iоьздоьхьаьн а переговорийн итогашца. Цу итогашца белгалдоьх КПСС Центральни Комитето, цун Политбюрос, къаьстта Генеральни секретара новкъостийн Л. И Брежневна Iаьлаьмте дуьхьа, низ ца хьоьбеш къаьхьгар баьхьан долаш дунен халкъашта юкъера кхоккам дIаьаьккъара процесс вай парте а правительство а дерзIаьн нахилларг дIайоьхьна.

Тхоашка доагIаьча даьхье оаха дош ду кхы дIаьхо а доккхий къаьхьегама толамаш даьхарца машар чIоагIбара гIулаьхха тхоай даьхьа юкъедаьна.

Н. ВЕДЕРНИКОВ,
В. И. Ленина цIерагIча нехкъаьтта чаьхдоьхача завода № 5—6 йолча установка вожхагIгIолла оператор, Социалистически Къаьхьегама Турпал.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИЙ АТЕИСТИЧЕСКИЙ ХКЕТАЛ ЛУШ

КПСС XXIV съезден, цуо тІехьагІара КПСС ЦК Пленумашен, социмашен дІадехьаран хлоачаш а деш республика партийнин организацеша бисте дахнача дешара шера хоадамболлаш дола гІулакІаш чакхдахаш коммунистийн парте бовларийн идейно-политически кхетам лаккбара.

Партийнин дешара еррачча зченьашка ешиннича аанчетай керттера чуловшам аІхха бувзабенна бар КПСС XXIV съезда, парте ЦК апрельский декабрьский (1973 ш.) Пленумий материалашца, СССР 50 шу диларнин новкъостА Л. И. Брежнева яьча докладана, по машар белачча шиий Дерригийн конгрессен эри дахьа лаьтташ карадезадь тІхьо шу даларца г. Алма-Ате хиннача торжественни заседанен дахьа хьамахьашца, хьаІа иштта КПСС Нохч-ГІаллІийн обкома X, XIII пленумий социмашца а, дуккха кинйбочча лоарХІамеча проблемашца а.

Партийнин организацеша дахьн шовзІ балха коьмбттинг лоаттаделла йоарген бисте тІе-парен занятей чуловшама анализ яра, лаьуГІарийн сакхетам лехьбаран пар производственни общественнин хьинар аІдаран дешаро. Іо воздействие тахкара дешаш. Чакхдаьмачча шера политешкоя еррачча зченьашка республике дешаш хиннаь 52481 сат, ну дахьле 38724 хиннинчеч а волаш. 1972 — 1973 дешаьа шерачуьл 2774 сат дуккхаІа бе ца ший.

Кольстта чІоагІа теркам тІаахйатаб республика партийнин организацеша лаьуГІарашта интернационалийн атеистийнин кхетам лучу партийнин дешара система лоарХІам лакхбара, бахача наха юкъе кхетама болх бертбола лекторашца, докладчикашца, пропагандисташца, политинформаторашца кийчбара.

ДІадахача шера дикка дуккхаІа ер атеистийнин интернационалийн темаш Іомаьеш болх семинарашца. Соацка интернационалийн лекци Іомаьдер 334 семинаре, дакьа лоаьцаш 7856 сат а волаш, цуо хьалхарча шера 200 семинар мара ца хиннича метте.

Цу семинарашка керттерча дакьле уьх тайнара проблемаш Іомаьйй: «Пролетарскийн интернационализмах дола марксистско - ленинскийн Іийман ІаьнзаРа хан», «Интернационалийн атеистийнин дийнен тІехьадисарашца ІІа дохьнигга — интернационалийн кхетам балара яьа хьаьашъ, «Нохч-ГІаллІийнче социалийн хьалъеча юкъа жинна классашца классийн кьовсамаш», кхиирашъ.

Цу семинарийн керттера декхар лаьуГІарийн интернационалийн кхетам хьабар, халкъийн доттагІаш чІоагІадер, республика халкъийн историе табоаттІаьра классийн Іийман дарда тІеи лоарХІам белгА Іолаьцдер, советски патриотизма уйланиен кердана исторически общиеста — советски халкъах ше хилар доккхаЛ деши нах хьалькебар.

КПСС обкома политпросвещение Цієно пропагандисташтА. лаьуГІарашта новкъостА дуккха материаллаш кийч а еш дІаккхьийтІаьй интернационалийн атеистийнин дешай хьакъечьа. Интернационалийн проблемех лаьца Іийман-атеистийнин конференцеш яра методически разработкаш тІийнай.

Уьх тІехьаьрча хана республикерча партийнин просвещение сеТе атеистийнин болх бера белгалдаь системе хьаьнийй, шиІ хоадамболлаш йола организационийн формаш а йолаш. Теоретийнин семинарашка, школашка, хиддаьна болх беш болча курсашка, марксизма-ленинизма сайриІарча университетте атеистийнин балха организаторашца, пропагандисташца, лекторашца кийчбаран цар говзал лакхъаран массазара сеТе хьаьнай. Цудухьа тІа-ГІа дуккхаІа хулаш боаГІа политдешара системе атеистийнин кхетам луш баршин лаьуГІаранн. Иштта, пхи шу хьалха Іийман атеизм Іомаьеш 30 семинар яр, 621 сат чу а лоьцаш, хІьаьта 1973 — 1974 дешаьа шера болх беш хилар 255 семинарийн группа, деш1ан 6377 сат а волаш. Дуккхьал цуьл хьалха дІадахача шера дешаш хинначарца хийбочча а шоссен хьаьзен соаГІа хуЛ уж.

ДІадахача шерашка а сашна семинашка Іомаййр «В. И. Ленина дынахн киназаьн» яхь проблема, Іийман атеизмо массазара курс, бакьда дуккхаГІа дакьле (908 группе) ДІадахача шера Іомаййр «Хьаьгаьгаьг

ЯЛАТ ЧУЭЦИЛГА СИХДАЬД

Ухх шера ка бола ялат чуэца лаччалга кіаллга, тіехьалдійнаа. Масаэза санна гуралхь дийна ялат хьахьаріга чуэца лоллийн Шеллиовской, Наурский, Гудермесин, Грозненский районаш боханамашка. Юкъ-юкъера ялат хьакка долдаьла Ачхой-Мартановскин районе сохозашка.

Ухх шера ай республика боханамашка 194,3 эзар гектар ялат чуэца деза (хьажіаш боанаш).

Хіанз ялат чуэца долдаьлча участककашера муох хьакхаш арадаь кьаста и долаш чуэ. Хіина эьлча касарах кхы а ялаеча бевашь ба ца. Цун сонтіа иштта чуэцана хьаіа ялат лукхаеріга а лоаккх.

Ту дикаеча гіулакхх теркан бьалар совхоз цьайолча колхозашка совхозашка.

Совхоз пайдеена хьоачамбошерашн тёркал а деш Шеллиовской районе колхозаша ойх эзар участок гектар совхозе хьаьсс. Ю-г дилла ех аьрдал.

Аьрдачун тіехьаріга хьа ду хіинкъа?

Шеллиовской колхозашка хьоьвар лаьрхіача хіаьс гектар тіаьа 18,8 центнер, Грозненски районе боахамашка 14,3 центнер. Гудермесин районе 16,9 центнер йоаккх.

Бевашь ба ялат боахамашка хіинца 26 эзар гектар сонтіа хьаьвар, дукаьх 12 эзар гектар сонтіа аьлдай. Юкъера лаьрхіачу ерриганга республике ялат гектара тіаьра 16,7 центнер ыаьккхий.

Ухх лейошка Ачхой-Мартановскин, Урус-Мартановскин, Шалинскин, Сунженскин районий кхиика хилар тіе. Массенаьла муох кхиика латт. Іоттаделачу дечіанна боахамашка дечіанна цхьана боьхкачо, дечіанна цхьана ю гуралхь лаьтнача кіина фиіг бизарн.

Республика ялат кхелераша дечіа доаг кхоьнадаьлу. Из хьаьлоьх механизаторашта карагідулаьраша.

Сунженскин районе Ленина пІерагіга колхозо председателлаьр Мовсаев Мусливанна кьиналъ долиш ю тешам белар ухх шера хіара гектара тіаьра 30 центнер ялат доаккхаре хьаьрах, из соаэзка хиннаьчу 5 центнер дукъагіа я.

Украинский, Белорусский, Казахский ССР, Ростовский область а механизаторашта тіехьаьдеш хьал а ю лоаннан сиха чуэцаьрал совгіа болч цена бара а техника оесаре лаккъаьра а тіехьа кьовсаш боаржаьлбеш хьаьгаш ба Грозненский районе боахамашкера механизаторашн. Эгтара чоалхаьнчеча хьалаьца болх берголлаш кійчьнаьл комбайнаш.

Ялат чуэцилга дика діадоллаьлаь Грозненски шурий совхоза комбайнераша Жуков Ондхазаран, Каграманов Сайпе, Денисенко Виселе, кхьбарэша.

Цхьан балха дийнахьа 52 гектара тіаьра ялат хьакка касарах іодиллар Цхьолаьгіа ман пІерагіга колхоза комбайнера Ибрагимов Лаьлас.

Дика віаштіехьдьйхьа діаьхьу ялат чуэцилга Грозненски районе Ленина пІерагіга колхозе.

Дрозденко Владимир Федорович ухх шера тхьаь ялат чуэцилга ялат ерриганнан. Іуттина цхьана болх бен 5 класс ньхьха ю! Николай ва. Ялат хьакка долдаьлнача хьалхарча дийнахьа — 20 июне Владимир Федоровича шиі ворана 51 гектар хьаьхар. Цунах діаьхьгіа кхы а ешъ комбайн. Кхаь комбайнаш ялатана ю группаш. Хьолаьгіа шу ду Николай шиі дауна новкъостаьа ду. Колхоза комбайнераша доіі дамнад хіаранг 700—800 тонн ялат хьаьгіа ба.

Сунженски района «Путь к коммунизму» ялача колхоза хіара бригаде оттаьгіа ялат чуэцера балхіа. Из ялат хьакка ардаьгіа кьаьста долаш чуэца дага ба колхозхой.

Ялат сихдаґіен цІенаґіен чуэца тіехьа шерра социалистически яьл йоаржаьлй механизаторша.

Хіанзе 848 гектар муох хьакка касарах іодиллаб. Моша из касарах уллаш хьаьч, Шинкхь дийнахьа хьаьхх илла вухх 770 гектара тіаьра хьаьл а ешаш 1620 тонн аьрдаб. Хіара гектара тіаьра 20 центнер яьнай. Из ерриганга рийне ба даьрхіача хулчуа дукъагіа я.

Юкъ-юкъера кхьча участककаш ша а кьестаеш кіа хьаьхка а долдаьлд кьахоеш. Хіанзе 250 гектар совгіа кіа касарах іодиллад.

Ялат чуэца долдаьлча хьалхарча деношка а лаьхара хьоачаш гойташ хьаьбаґіа колхозо комбайнераш Бисиев Евгений, пунца штурвальин вола Сафонов Виктор. Шоллаґіа шу да ну комсомольски жиьнаьж ихьана болх бу. Кхаь дийнахьа 130 гектар муохх рожи хьаьхха касарах іодиллаб комсомольски агрегато.

Донской механизаторий тіехьеьхам хьал а лоацаш дерриг низаш тіадаьлйта пятилетка дицлаґіча, кьоастамбеча шера хьуржьаш кхоьнбеш ханнаьха чуэнера кьаьстаеш ба колхоза механизаторашн.

Т. МАГОМАДОВ.

Суртта тіа: Бисиев Евгений Сафонов Виктории комсомольски жиьнаьж муох хьоачаш я.

Автора сурт.

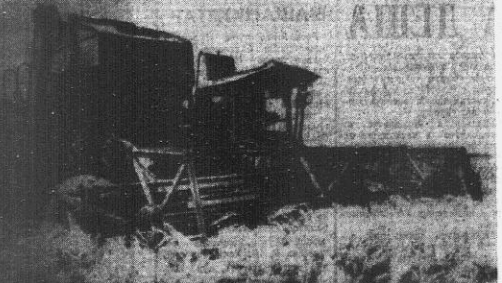

Пятилетка дицлаґіча, кьоастамбеча шера дика хьуржьаш даьа гурахьа дийнахьа ялат Грозненски районе Цхьолаґіча мая пІерагіга колхоза кхаьл леладераша.

Массеэк ди хьалха муох хьакка болабаьб уьхаза. Ухх шерарга лаьуржьамах 60 процент бар хьалхаяр ардаьгіа кьаьста долаш чуэца дага ба колхозхой.

Ялат сихдаґіен цІенаґіен чуэца тіехьа шерра социалистически яьл йоаржаьлй механизаторша.

Хіанзе 848 гектар муох хьакка касарах іодиллаб. Моша из Из мара кхы болх бецнй зоотехника? Хьаьгіа.

Іаттоьгіа дикача фух дола хьайбаш дебадара, доаэаннен Іаьсаэтен чет лелаяра беча балха.

Совхоз шурий фермашка цхьаьтара хьалаш да шура дукъагіа яккха. № 3 болча ферме дукъагіа йоаккхаш хилча цхьолаґічен шоллаґіен фермашка шура кіезнга хиларг бу бахьан да? Цунна уйла тіаьрзе еза совхоза керттерча зоотехника Б. Чергизова.

Оаха кхетадечх цун керттера бахьан совхоза кулгалхоша, керттерча специалисташа тіехьаоцаеча фермашка болх лерттіа яІаитіехьа ца баккхар, хьаьхьаргна дисциплина да мергіойнаш лоха хіар да.

Хьайбай продуктивность лаьхьара доаркаша, скотникаша іоьхьа социалистически яьх йоаржаяра даь хіама дац тіехьаоцаеча фермашка. Шеьхьнца яьхь яьшпай хан доаркана. Хіаьта хіара Іаттагіара планаґіа мел шура яккха еза ба хаи цхьабаргіта.

Дийнахьа бьа, болх хьаьхьокхан бюджетеньь дац. Сар-сарахьа яьккха шура діаьзъеш доаркаша кулгаш язду ведомость лерттіа леладаш цхьолаґіча ферме. Цу дерригна хіоачамбошараша доахангара хьаьяккха шура паччахьалкхенна діа на кхоачийташ йоаг хьалаш хьахулийт.

Шоаш лелдеча доахах хіаренегара геттара кіезнга шура Іаттто. Из бахьан долаш цу шинна а фермаш хьалхарча ах шера шура яккхара а кийчьнаьрга а планаш кіоачаш ца еш йисай. № 1 йолча ферма колективо паччахьалхкен пунктташка діаьчу да душ тіайисай 11,5 тонн шура, хіаьта хьоачаґіа ферме плананґіа 321 тонн йоаккх елача 290,5 тонн мара еххаяш.

Геттара кіезнга тіаьеттаьлу шура. Фермашка хіара дийнахьа йоаккха шура діаязьеча журнала тіарча цифраша. Тешам боллаш хьаьхьокх яз. Мисала, иэнь боллаш цхьоаґіа ферме дийнахьа 1760 килограмм йоаккхаш хиннаяле 30 июне яьккхар 2080 килограмм мара яц.

Цул совгіа ІІалла мегийта йіиш йоацача тайпара кіезнга хьоналл йолаш я ерриганга совхозера шура. Кхьаьста кіезнга хьоналл я №№ 1, 2 йолча фермашка: июнь беттаа— 3,3 — 3,5 процент. Цхьаьдолча леноШка кхьметтеп 3 процент мара йоацаш а хуп.

С. Картоева кулгаллдеча ферме контрольин йолча яь дага а даґіан. Приемни пункте діаяьхьале ферме анализ яккхаш, из пункте оттаьгіар хуп. Масеэк беттa учетнне ю йоацаш ньккха шура мичча хана доаркаша діаьлиначоь діаязьо. Молоковоз лелеача шоферо пе діаьхуьгіа гаьина доахан дежаяна метте яьккха шура.

Ферма зоотехника С. Бокова тіадиллад учетника дехкар. Лерттіа шиі зоотехнически болхн шурий учети лелае нив хьачаш цуг.

— Сайрийна шура йіиш діа а ваха бибсанна 12 сахьт даьлча шіаеча шоллаґіча дийнахьа 4 сахьат даьлча доаркаша доахан деттара ваза йоахаш со, — йоах С. Бокова.

Из мара кхы болх бецнй зоотехника? Хьаьгіа.

Іаттоьгіа дикача фух дола хьайбаш дебадара, доаэаннен Іаьсаэтен чет лелаяра беча балха.

Совхоз шурий фермашка цхьаьтара хьалаш да шура дукъагіа яккха. № 3 йолча ферме дукъагіа йоаккхаш хилча цхьолаґічен шоллаґіен фермашка шура кіезнга хиларг бу бахьан да? Цунна уйла тіаьрзе еза совхоза керттерча зоотехника Б. Чергизова.

Оаха кхетадечх цун керттера бахьан совхоза кулгалхоша, керттерча специалисташа тіехьаоцаеча фермашка болх лерттіа яІаитіехьа ца баккхар, хьаьхьаргна дисциплина да мергіойнаш лоха хіар да.

Хьайбай продуктивность лаьхьара доаркаша, скотникаша іоьхьа социалистически яьх йоаржаяра даь хіама дац тіехьаоцаеча фермашка. Шеьхьнца яьхь яьшпай хан доаркана. Хіаьта хіара Іаттагіара планаґіа мел шура яккха еза ба хаи цхьабаргіта. Дийнахьа бьа, болх хьаьхьокхан бюджетеньь дац. Сар-сарахьа яьккха шура діаязьеш доаркаша кулгаш язду ведомость лерттіа леладаш цхьолаґіча ферме. Цу дерригна хіоачамбошараша доахангара хьаьяккха шура паччахьалкхенна діа на кхоачийташ йоаг хьалаш хьахулийт.

Шоаш лелдеча доахах хіаренегара геттара кіезнга шура

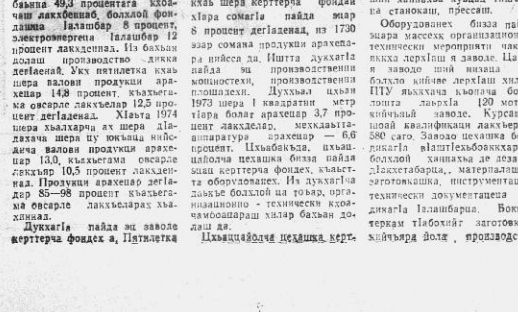

Пятилетка дицлаґіча шера толаница хьаьхьегара вахта діаьхьоь да Орджоникидзе пІерагіа йолча Харьковски трактурн завода кхаьхьегаиной. Ер шу доладелча ґІоно планаш совгіа итташ трактораш массеэк эзар сомана оттаьгіаш аьрдийнай цар.

СУРТТА ТІА: пелаґіча сборочни цехе Т-150 К яьц тракторашн ІІашаґІйоаьнаш я.

М. ТУРА, Н. ВЕРМЕНЧУКА сурт.

ТАСС фотохроника.

НОХЧ-ҐІАЛҐІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Ший арґіамарча заседане Нохч-Ґіалґіай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо даййир Нохч-Ґіалґіай АССР-е Ґіодо СССР Лакхехьарча Совете хиннача хоржамай итогех долен республикинсиз транспортин управлене болх тоьхьара хьаьхьаьреш дешаш. Ґіоґіа белгалдаьккхар СССР Лакхехьара Совет харжараш кампиний Нохч-Ґіалґіай чуэ хьаьхьаьжашца дика даьхьа лоннанн, хьаьлеьлча хьинар йайдина, политически сахьеташ лаьхбенца, парте XXIV-ча съездо хьалхьана оттаьла дечаяраш толамца кхоачаньнаьрна тіехьа кхы а чІоаґіаріга кьовсам доаттабе уйла йолаш чаккхьлар.

Хоржамашца юкъе дакъа лоцаш хілар бергаьчу харжарехь 99,99 процент * бола ю. СССР Лакхехьарча Совета кандидатташ тіехьа кхаж тесар: Совоза Совет хоржамца дакъа лаьцаьчу харжарехь 99,73 процентеро, РСФСР-е ґіолла Къамий Совет хоржаьчу 99,83 процентеро, Нохч-Ґіалґіай АССР-е ґіолла 98,78 процентеро.

Хоржамашка кийчьнаьч ушъ деган пийдений хьоачамбоаранан а дагна дисаваш а белгаґіа а лаьхьа, республикина Лакхехьарча Совета Президиумо кхъьсаьгіаьй депутатий районий, городий, юртий, поселкоьн Советаш исполнительнаьн комитетий теркан ґіабахійтар СССР Лакхехьара Совет хоржаш кхъьсаьгіамхой балха айденна хьинарг политически сахьетаьн лаьґі да балийтаьр, ухх шера планаш тійсаґіна пятилетка заднеен хьалаьгіа хьалаьгіа хьоачашьнаьр. Шоаш тіаийца социалистически лелкарашн хьоачийдарга. Ґіодо СССР-ан ґіабахара. Советий исполкомаша хоржамий кампаний йолча хана советский боахамийн органех лаьца къаьрсаьмаш. Ґіодо ґіаьнна замечаньеш предложенешеш терхьам тіа я. Цунна ґіодо, шоай балха тіа доаца хьоачамбоаґіарш діадахара а шоаш тіаийца решеньеш хьоачаньнаьра а хьаьда доаца ґіулакхаш ца деза.

Лакхехьарча дешах доклад йир Нохч-Ґіалґіай АССР Министрий Совета транспортин управлене начальника В. А. Надирова. Доклад хьоачамбоаґіарехь кхъьмаьлаш дир транспортин управлене начальника заместитель В. И. Андреева, ґіиналоийн автомобильнаьн эксплуатацие управлене начальника Т. М. Дидигова, госавтоинспекцие начальника Ю. М. Ильиненко, Грозненски горисполкома председателева заместитель Н. И. Костюченко. Содоклад йир Нохч-Ґіалґіай АССР Лакхехьарча Совета промышленнаьн, ґіишлоийн, транспортин, связьн Лакхехьарча массаьрча комиссе члена Н. Н. Попова.

Из доаш дуьнаьчу дакъа лаьцаьр президиумо ґіулакхаш даййина: Лакхехьарча Совета Президиумна председателе заместитель М. А. Мамаева.

Лакхехьарча Совета Президиумна председателе Х. Х. Бокова.

Президиумо белгалдаьккхар лаьсаьжарш дица-ца кхъьлаьгіа ньрна ґіулакх делгеш тоадеш транспортин управлене а ца ю подразделенеша а ца ьхьабоа болх бар. 1974 шера йийрзаґіа 45 организационно-технически мероприятиеш 24 кхоачашъьйр. Городашца юкъе эьтобусаш лелаґіойлаш б кердамаршрут ьхьайийлаг. Хіаьта республике чурча маршруташца 10 рейс тіаккхийтаґ. Городашкеа городашца гонахьен лела 40 автобус хозаґіа а йоккхаґіа а ярашца хийиай. Грознеґ Гудермесен керла цин автотранспортин предприятий йіаллай.

Водителий гоьзал лаьхьаш, цаьр хьаьжелаш дисциплина тоаеш ґіулакхаш ду, лаьхьашца цар беча балха чІоаґіаріга тіехьоьжам лоаттабу.

Уж цхьаьдолу хіамаш карґіадиллаьлаьр а, транспортин предприятийн автоуправленеш балха тіа доккхий хоачамбоаранарш кіоастадеш деза дешаш да. 1974 шера пхе беттаьн пассажирарш діа-ца кхъьлаьгіа ґіаьнна 99,4 процент мара кхоачашьнаьш управлене, діаьла тіа пассажирш - километрай хьажьеьла — 96,9 процент. Плана хоачашьнаьчаьр Грозненски АТП-г, Сунженски, Гудермесски, кхьйолча транспортин предприятенна. Іаннаґіа йоаг. Ґіоґіа йечигаґіа я автомашинеш пайда эьара коэффициент а (пхе беттa планаґіа 0,643 хила йоаґіаьна 0,593 мара яц из). Балха хьаьхьаьра нах тіехьабусаш, болх ца беш маршруташкера хоачабоаґіаш, технически тоаеш ца хиларх автобусаш нийсаьра ца йоаьлаш хіара йоаґіа бетта ца еш юс дукъа рейсаш.

Транспортин предприятеьнца планаґіа доаґіаш дола автобусийна хьажарш дан, цаьр ца ремонт яра график теллаш. Цунах автобусаш технически кийчьнаьр ґіаьнна, цаьрех пайда эьарен лиен хоачашьнаьш.

Транспортин предприятийн база хіла ма йоаґіаьна ца.

Автомобилийн нахьаьлаш дика на хилар бахьан долаш пассажирашца деш дола ґіулакх ма доаґіаьна хоачашьнаьдолаш цхьаьйолча городийн, городан арахьарчен маршруташца. Из бахьан долаш цхьаьйода маршруташца йіаьхьаьна хана бі ірча е цхьаьдолча дакъе болх ца байташ социе еза хуо. Хіаьта болх беш автобусаш цу нахьашца шортіна лела еза отт, йох.

Кхъьсаьгіамхой депутатий городской районний Советий исполкоманна, автотранспортин управленеш йоаг предприятеш хіанз а кіезнга йоаккхо ю пассажирийн.

Дукхаґійолча маршруташца ян нах автобусанна тіахьошара хийтьъ ґіоґіа, лаьнлоаш, кхелеаш. Кхъьстта ю латтт г. Грозне болхлой діа-ца кхъьлаьгіа ґіулакх.

Пассажирашца діа-ца кхъьлаьгіа а ґіаьнтіехьдоаккхаьна доаца кхоачийташ йоаг дукхаґіа ца дахьле дашта доаґіа водителаш ремонтникашца кхоачамбоаґіаш ца ґіаьнна, болх бен барашн тіа на чІоаґібеш ґіоґіа хиларца, автоуправленеш ґіулакхаш ца кхарча предприятийн кулгалхоша ну ґіулакха йоаґіаьн йола йоакко еш ца хиларца. Кадраш ца хилар бахьан долаш хіара денна болх ца беш ЗЗ-нега кхаччаьла автобусаш ю.

Автотранспортин предприятеьнца хіанз а дукха моттташ я кхъьсаьгіа дисциплина теллаеш, прогулаш еш. Аьлаьреш дукта хуо иьхьаьшна, діадаьлаьнца да менна а болаш кхъьбоґіаш водителаш автобусаш тіа сов дукха нах хьаьшбаьлгіа. Хіаьта автотранспортин предприятийн боахоштта массаэ а хилаш болх бара эьта дика хьаьлаш.

Таксомотрин парка болх пассажирашта кхоачамбеш бан.

Нохч-Ґіалґіай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо республикинсиз транспортин управлене кулгалхой В. И. Надирова, С. Х. Келоев, В. И. Андреев, кхъьсаьгіамхой депутатий районний городской Советий исполнеман декларийна йир ухх соцдам тіа белгалдаьлй кхоачамбоаґіарш діадаьхьа, пассажирийн автопарка болх діаьхо тоаделга а пассажирийн діа-ца кхъьлаьгіа планаьн соцпелистически декларийна йир йовшаш кхоачашьнаьгіа я ґіалашца. Кхъьлаьгіа ґіулакх діра культурийн лаьхьье, лаьрґіаьнна ушъ діа-ца. Ґіорболлаш ґіулакхаш де. 1974 шера ерриганга автобусийн маршруташца автобусаш тіа нах тіехьошлечча площадкаш, павильонаш, кхоаккхаш е.

Транспортин управлене теркан ґіабахійтар городе Грозне кхъьстта пючышьнаьш предприятийна, ґіиналоийна организацийна, учреждениеьна ца балха сменаш йоллучеьн пистолаьчеьн хана кхы діа-ца кхъьлаьгіа нийса віаштіехьдаккхаьра. Ґіоґіа ґіоґіа ґіоґіа

ВАХАРА НИКЪ ХОРЖАЧОА

ДУВЛА ТХО ДОЛЧА ДЕША

Коммунизма материально-технически база хьалъяра КПСС XXIV гIа съезд белгалдеьха Iалъамте доккхийн бехкоткъамех декъаран толамца хьоачащдуьрвдан Iилма, техника, культура дегIайоалъярца мара, Пудухья мехка чIоагIа эш лаха говзал йола инженераш, Iилмахой.

Таханаро советски специалист — иа ва марксистско-ленински Iилма лардан кераредаяь, партен паччахьалхен политически никъ бовзаш, шерра Iилман а политически а кийчо йола, ше хержа говзал йизза карарезаяь саг.

Хьалха боахама цу тайпара говзаличан кийчбеш 820 совгIа лаьхьерча дешара лаведеш я вай мехка. Царех эттара хьалъаIичаеч я Говзнера Къаьдегама Шеча Байрекка одлен лелаяь, академика М. Д. Миллионщикова цIерагIара мехдаьхта институт. 1920-ча шера болх ше йолаенийа из. Цу хьана дена институто арахийнаб 15 эзар совгIа лаьхьа говзал йола инженераш. Царех дуккхаьбранн боккхий Iилмахой, предприятий, гоччама а проектан а институтий, заводий, вузий кулгалхой хинна а хIанз кIаьнгаш ба

Грозненски мехдаьхта институт чахьаьхьхьа ба СССР Iилмай Академе эпце-президент хинна М. Л. Миллионщиков, цу Академе вычислительн центра директор А. А. Дородницин саина болх пIихеза Iилмахой, шозза Паччахьалхен совгIата лауреат йола Социалистически Къахьегама Турпал, СССР мехдаьхта чакхдоахачен мехдаьхтахамический промышленность министр В. С. Федоров. «Главтюменьнефть» начальник, Социалистически Къахьегама Турпал, Ленински совгIата лауреат В. И. Муравленко, дуккха хьабола боккхий Iилмахойн производство кулгалхойн.

Грознера мехдаьхта институт йистеьхьхьа инженераш ба вай мехка ерригача: мИнгайча болх беш, Куба, Инде, Египта, Сире, Алжира, Вьетнама, кхы дегIадоагIача мехкий мехдаьттан а химиччеи а промышленность дегIайоалъе Iо деш.

Лаьхьа говзал йола специалисташ кийчбара мел эшар да тха институте. Уьхьаза я хIанзарча оборудованеш приборашца Iалашъяь лаборатореш, вычислительн центр, Кавказе толашагIа йола геологическ музей, дешара мастерскеш...

Студенташца хьехаш ва 400 гергга преподаватель. Царех 15 Iилмай доктори профессори ва, хIаьта 150 Iилмай кандидати доценташ ва.

ХIанз институте 8 факультет я мехдаьхта промышленность тайп-тайпарча 13 говзалех инженераш кийчбеш. Тайп-тайпарца хьамех 7 эзар гергга саг ва института коллективаца. Цу коллективе хьежаьр IIаМмагаче сага боккха сийле я.

Мехдаьхтен мехдаьхта гаин боккхача маьхе я. ХIанз мехдаьттах йоаьха продукташ Iалъамте дуьхьеш тайп-тайпарен я, хьалхьоаьхьаре цхьаккха а даькъа царех я пайда ца эшаш хоорттаоаьшш.

Доагорн даьттаин, кIуви кокеш, кIуран, боттурш, кIедаш ту хьоаса, спирт, ацетон, пластмасси каучукн, молхаш, парфюмерин хIамаш, басарашн, искусственни тепаш, кхы баьшш продукташ кийчбо мехдаьттах.

Эттара хьалха мехдаьттехан гаин йола моттигаш лаха еза. Из декъар хьоачащду тха института геологоразведоцпн факультет кийчбеча геологашца. Цунъ тайпара говзал йола инженераш кийчбу факультето — геологаш, геофизикаш, гидрогеологаш, геодезисташ.

Лела мехдаьттехан гаин даьттан ченашкара хьалдаккхаьва буруча тоха деза. Лаьхьа даьвеннеш йIоьхьаьл йоьхьа, кIоаррга дадаьча даьттан тIоапашка бутуьв тохара чоаьхане декъаран хьоачащду инженераш - буроваькаша. Буруча теха гучадаьхьачул IIехьагIа из хьалдаккхарца кулгалдаен ба эксплуатацийн инженераш.

Хьалдаьхьа мехдаьхта из декъдоахача е мехдаьхта-химически заводашка хьоачащ. Уьхьаза а эш инженераш. Цу IIулаьхьа институте технологически факультетеш кийчбу гаин тайпара говзаличан йола инженераш: инженераш - технологаш инженераш - нефтехимикаш.

Мехдаьхта промышл. заводий чоаьхачеча механизмашца хьажара, даьттIа цар болх кийчбеш. Иштта институте кийчбу инженераш - гIиш л о п х о й н, инженераш - экономисташ.

Цхьацца баьхьанех дийнахьарчу отделене деша торт йоаьхьа кагирхошца даьрхIа институте я сайрийнара а заочни а факультеташ.

Цул совгIа институте я дийнахьара кийчоп отделеш. Цо институте дена оттара кийчбу IIаДахача шерашка юкъера школашца чакхъяьхьа кагирхой.

Дийнахьарца кийчоп отделене хьежаьр производстве, совхозе, колхозе болх бен цхьаьн шерал кIеагIагIа йоаьшш стаж йола кагирхой, хIаьта иштта СССР-а Говзашца кийчаььха Низашка IIулаьх даь IIабакъараш а. Отделене боагIа кагирхой хьоаьта а бу, хьа а хьожажбу предприятей, гIишлопий совхозаш; колхозий кулгалдхIен вехара доаьхьой комиссиеаьн.

Кийчоп отделене деша эттаршта бетта 40 сом стипендии а общежитие моттиг а лу. Кийчоп отделени чакхъяьхьхьараш конкурс йоаьшш института I курсе IIаьш.

Дувла тха институте деша.

С. КАГЕРМАНОВ,

Грозненски мехдаьхта института кийчоп отделене заведующи, доцент.

ХОЗАЧУНЦА ВIАШАГIКХЕТАР

Республика чурча IIулаьхьий министерстве боллоца аьхха бувзам лелабу Нохч-ГIалгIайчен творчески коллективашца. М. Ю. Лермонтова, Советски Союза Турпала Х. Нурадилова цIерагIца театрий, филармоне оттаргаш каст-каста хуьр чурча гIулаьхьий районин отделий боллоп болчча хьоашалагIа бьаьхе. Цу тайпарча вIашагIкхетарашца шаьхеГIа ду тха боллоп валар, шербу пар эстетически хьетам.

Уьхь ленойнка чурча гIулаьхьий Ленински районин отделе боллоп болчча хилар Х. Нурадилова цIерагIча театра артерашца. Театра кертточа режиссера Р. Ш. Хакшева дийнар театра исторех, цун коллективе творчески планех.

Артисташ миллие болхлоп а гойтар В. Шекспира «Отелло» яхача пьеса даьха. Иокхача говзалца ловзайбр Лаьвена Отеллон Джамаева Ягон ролаш. Артиста М. Дуьаева йийшар А. С. Пушкина стихаш. «Кхаьш нйдер» яха беламе сценка оттайир М. Хадзиев Л. Осамерзиевен, Гулбенараша IIоагIа гIаьрьа болаш гIийнйар С. Айдамирова аьна иллеш.

Саьхьердаме чакхдьлар Ленински РОВД боллхой Х. Нурадилова цIерагIча театра артисташца вIашагIкхетар.

Б. ДЕМЕНТЬЕВСКИЙ, Нохч - ГIалгIай АССР МВД политико - хьетамна балха отдела воккхагIвола инструктор.

Спартакиада чакхъяьлар

Чакхъяьнийй Советски хьалкъо Сийлахь - боккхача Даьхен тIем тIа Котало яьккха 30 шу дизарра хетаяь хинна Нохч-ГIалгIайчен VI-гIа спартакиада.

6 июле торжественно дIакъайлар спартакиада. Цига ше кьамьл деш физкультурен спортен республикански комитета председателе Б. О. Гайсанова белгалдаьккхар ухх тIехьаьрча шерашка вайгIа спорт дегIаена хилар, цига даьхьа доацдий мугIарий шерлуш хилар. Цунна тешал лу денгара денга вай спортсменаша доахача толамаша. Цо шераш яьхар дикагIйолча командай.

Масала, велосипедаш хеккаш хьалхара моттиг яккхара хинначя яьхьашка котбаьлар «Спартак», общества спортсменаш, шоллагIча метте да «Динамо» общества велосипедисташ, хIаьта кхоаллагIча метте— «Труд» общества бараш.

Нохч - ГIалгIайчен VI-гIча спартакиада массе яьхьашка дика толамаш даьхар 950 очко яьккхача «Труд» общества спортсменаша. Спорта массе тайпашка хIана баш аьна чемпионаш хилар парех. Царна елар спартакиада керттера приз.

ШоллагIа моттиг яьккхар «Буревестник» яхача общества спортсменаша. Цар а хьахьекхар спортрин говзал шоай лаккхуш йоагIийлга.

Спартакиада керттерча судаючо Б. Я. Власова хьалхара моттигаш яьхача командашца дIаелар кубкаш дипломаш, хIаьта чемпионашца — приз.

СУРТА ТIА: Нохч - ГIалгIайчен VI-гIча спартакиада керттера приз яьккха «Труд» общества команда.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

КХЬУ ЦХЬАЬКХА КАНДИДАТ

Юрта боахама Наурски районий управление начальника П. Ф. Демченко кабинете дуьхьа нах латт уьх деношка, массмахьара телефонаш етт. Новьсостаца, дотаГIаш, цунна ца цхьана болх беча наха даьхьала вуьш из юртобоахама Iилмай кандидата Iилман степень яларца.

Уьх деношка Горски юртобоахама института Iилмай Совета Демченко Петр Федорович хьаделар Ерригоэшин аттестационни комиссе (ВАК) чIоагIдаь юртобоахама Iилмай кандидата диплом.

ВорхI ер ду цу Iилмахьар по «Нохч - ГIалгIай АССР гIоматрий аренашка деладеча жена промышленни скрепиашн ярш цох хьаболаа пайден» яхача темах диссертаци яьхьеш.

Из диссертаци Говзкъаьна лорхIамо я жа леладелга дIаьхо дегIадоалаьдар. Жен промышленни скрепиашн елга IIанзле а юкъедоладаьдаь республика дуккхача колхозашкен говзаьшкан.

Е. ПОГОСОВ.

ДОТТАГIАЛА ГАСТРОЛЕШ

Нохч-ГIалгIайчене баьхна наха чIоагIа дуккхадеза зоаа иллеш а, эшарашца а, хьалхарашца а. Цудухьа дуккха лаьх хуьл вай республике доттIала гастролешка баьхкарийн концерташка.

Хьаьта вайнга кIезнга хилар цIи хеза коллективашца, мехдаьхта-техникумашца, ненгарийн ансамбашца. Доттаьдеш дезаьл дезьхьа гастролешка. Цо ше хьаьвенна вай республике доттIала гастролашка хьаьвенна. Паччахьалхен Камерни ансамбль, Дагестана иллейн хьалхарен ансамбль, «Ярославские ребята» яха вокально-инструментальн ансамбль, «Романтика» яха ленинградски ансамбль, Азхаре иллейн хьалхарен ансамбль, Грузински ССР-а трикотажни ленте Чоговей, СССР-а хьалха артист П. Серебриков, Нохч-ГIалгIайчене баьхна наха безаме тIайийр Венгерски, Болгарски, Югославски эстрадай артисташ.

Уьх гергга хана Нохч-ГIалгIайчене боагIаргба «Бузуков» яхаГа грекски эстрадни ансамбла артисташ, белоруски камерни оркестр, «Тремптата» яха молдавски ансамбль, Таджикистана паччахьалхен хореографически ансамбль, кхыйолА коллективаш.

П. ПОПОВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

БIАРЧЧАЧА АХХАН КЪАХЬЕГАРГДА

ХIара шера вай республикерча лаьхьерчен юкъерчен дешара заведенешкара дуьхьа студенташ ух аьхан юкъа мехка промышленнин культурин гIишлош еча.

— «Пятилетка къоастамбеча шера хьинаре къахьегам!» — яхача девизах болх бергIа ухх шера Нохч - ГIалгIай областной студенчески отрядо. Ухх чакхдаьннача хIирандийнахьа гIишлошъеча балха студентийн отряд накъаяккхара хетаяь митинг хилар.

Iуйрийна эзарашца мехкарашен кагийча нахен хьалийзар Гроснера В. И. Ленина цIерагIарр майда Нохч - ГIалгIайчене заводан, хьайбай комплексан хьалъеча, газпровод юлларча болх бен, ялат чуэнача юртобоахама къахьегамхошта новкъостал деш хургба уж. Ухх аьхьи ши миллион гергга сома балхаш дергда цар.

— Таханн иттаззлагIа накъаболх вай студенташ - гIишлошъеран, аьлар гулбенарашка цига къамаьл даьха ВЛКСМ обкома шоллагIча секретара В. Калийнна. — Нохч-ГIалгIайчен виналаша дерригача шерашка хьинаре къахьийгад, шоаш болх баьха шерашка II миллион сома болх хьоачащбаьхь цар. ХIаьта ухх шера а цар хьинаре къахьегаргхилараьх вIалла шеко яц.

Цун къамаьл чакхдаьнча областной ССО командира И. Эльмурзаева отряд дIаяха кийча хилархьи цар ухх шера де деш хьоачохи даьца рапорт ву КПСС обкома секретарага М. О. Бузурганова.

КхоаллагIа къахьегама семестр дIаийолалларца отряд даьхьала юкъера митинге къамаьлаш дир Серноводски юртобоахама техникума студента Р. Нанаева, М. Д. Миллионщикова цIерагIча мехдаьхта института студенткас Н. Гроннас, хьаьха районин ССО командир хиннача Р. Газарова.

Аьхьи болх бе дика кийчбаларх ВЛКСМ обкома секретара М. Хьвхоаева Нохч -ГIалгIай паччахьалхен университетен Серноводски юртобоахама техникумен отрядашта выделаш елар, хIаьта кооперативни, политехнически мехдаьхтен техникумай отрядашта — ВЛКСМ обкома сийлен грамоташ.

Цул тIехьаьгIа В. И. Ленина памятника юхе эизаш деккар кагирхоша.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ЦУН ПОЭЗИ ЛЕРГIЙОАЦАШ Я

12 июле 70 шу дуэаш хургIар Пабло Неруда. Цу денга дIаьхьала итт бутт эшаш веннан из, тIема хунто чилийски хьалха Iаэан IIалоаттаьдеш цIий мехчаьнен бутт. Хьалча лаьарах цIийгIан хинназ поэт, цхьаьбакъда лораша унахцIено «Кезиг-кезиг тоаергIа аьнна дош денна хиннад. 1973 шера сентябре яьча переворота трагически событеш хьа хьалхаьккхай Нерудай Iоаьжаг.

Республикански Исламерча Чиле консула Нефтали Рикардо Рейес Басуальтона хала дар дипломатически ранга хIа дезаш дола сабар хила, са дехка эттара хьалха фашизмах товсабалар шийна бIаргагучча долча хана. Дуккхача мехкашка хиннав из, канцлагIстически дунен тIа массе мотте бIаргалдайнад цунна цIий дахьене а санна, мугIеча къахьегамхой лахар мецен янгкен хилар.

XX бIамперен тхьаь иттлагIча шеоашца бакъдир хургда аьнна хийтта унзаре хIаманш: IажагIа у даржаш латтар Европе гIолла, хIаьта Исламерча гражданскин тIемо Iеннахаштта хоам бIр адамленга. Дипломата Нефтали Рейесо, дуккхача цIий хиннарчарца а санна, хоорра дунен культура варварех лорарца хьалхара цIий бекъткхам. Цу деношка «Дег чура Иеланн» яхаш стихий книжка арахийнаш чилийски консула. Иштта дIайолелар Пабло Iефуда цIерагIа гIорваьнача вай хапарча сийлахь воккхача поэта творчество.

Нерудай книжкашта переводаш ший дунен халкхий итташ меттала. Къаман ларца тIа хьахийна, чилийски лаьттан хозаш цоай тайпара болгаоаьрш цоацца чуьдаьца цун стихаш, ХIара поэт из дагадоаллаш ма хиллара, хьалка фольклора дакъа а хинна дIаэттай. Латински Америке Нерудай поэзе мугIарца бунц ыIаш цоай безам кагийча нахен мехкарашен; анарашка яьха цун стихаш континента массе мийнгс ес. Нерудай творчестерн алхха ший къаман хинна ца Iеш, дунен тIа дIаькеста ерригача адамлен а я.

Пабло Нерудай — дипломата (Хлаьха цхьоагIон правительство йолча хана Францера Чиле посол хиннав из) гIулаьхкаш цун творчестерен мацар бахьан долаш хьинаре доаттабеча къовсамцен аьхха IIаьшагIьийнад. Литература дакъе Нобелевски преме лауреат, «Хьалъашта юкъера мацар чоагIбарах» телача Ленински преме лауреат волча Пабло Нерудас цхьатарра лаьхха кхетадаьд литератор а хунен халкъашта юкъерча арене Чиле политически никал а хиннача ший декхар. Дунен гражданин хинназ из, цудухьа пун дега хоорра дунен тIара беррига балеи йоаца нийсхон.

Цун вахарен творчестваи маIам хиннад гуманистически идеалаш бахьан долаш, фашизмана дуьхьала къовсам доаттабелга. Сталинград баьхьа долаш цIий мехкадеш тIом латтача хана Нерудя цу хана вахача гаььарча Мексикера вайинга схьаьвар фашизмаца чоагIа тIом доаттабеча советски халкъаца Латински Америкеча прогрессивни наьха солидарность хиларах дувшш дола башха-хоза «Столиндадаларца безамо» иллиг. XX бIаьшшерен поэт, Пабло Неруда цIаккха а хиннавад юстарвавина эем боахаш. Ший дахене Чиле писателий обществаца ловзе хуьлаьш. 1945 шера халкъо Сенате хорж. 1949 шера Париже хиннача маттара тIехьаьчар Конгресце дакъа лоцц Пабло Нерудас.

Вай мехка СССР халкъий 12 меттала еррига тираж 364 эзар экземплир е долаш арахийнад Пабло Нерудай книжкаш. Поэт цкъа хинна IIийнаьр вай мехка, дег тIара дика доттагIий хиннаб цун цхьаьна. Ше валаде цхьаьхьарца цо эзъкъй ше доккхал деш шийна дуьхьаьчашн хиннав из. Цунна ший дахене Чиле писателий обществаца ловзе хуьлаьш. 1945 шера халкъо Сенате хорж. 1949 шера Париже хиннача маттара тIехьаьчар Конгресце дакъа лоцц Пабло Нерудас.

Ший дукха ха йоаьшшан гучадаьдар тIема хунто деннача приказаГIа сийлахь-воккхача, поэта дакъа кашаро хьа а даьдаьхха мичча дихьад ца хойтаьш дIаьдаьхьарца нийрча даьккхалларца, Пабло Неруда венначул тIехьаьгIа а уьзара ва переворот хинначул тIехьаьгIа чилийски городий майдашт тIа цун книжкашш доагалаьха фашисташтца. Наха тIаьоаттаьо терроре Iаэаин 30-ча шерашкарча нацистски «крестови походеда» кIезьаьгIа яьалла а даьд.

Цдаьбакъда поэт венначул тIехьаьгIа тIом болабаьсб цун стихаша. Чиле хьаьна, толам баьннача боздон нийзашца къовсам доаттабара чоагIа тIаьхьех цар. Прогрессивни адамаша чилийски затриоашца цоай солидарность хилар хойтаьш белгалдоаьккх Чиле сийлахь-воккха воI вах 70 шу дизар.

Мария ЛЬЯНОС, АПН корреспондент.

АНГЛИ. Лондоне Трафальгарски майда тIа къахьегама чолаьхий массови манифесташ хилар. Манифестаье даьхьа доаца хинначар Iаьдалгара дIадийкар хIамашта маьхьа лаьхьдаларца хоадам боллаш къовсам доаттабелгех боах бе ца могаш хиларах дола пособеш лаьхьделгех.

СУРТА ТIА: манифестаци чакхйоаьа хиларх.

ТАСС фотохроника.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 июль

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Бобота телевиденга. Гуйрарна гимнастика. 9.30 — Бобота телевиденг. «Искусство мастерам — бесрашта». 10.00 — Бобота телевиденг. «Канонхьарбоцой клуба». 11.00 — Бобота телевиденг. Советски ялгей концерт. 11.25 — Литературни дешарий. «Мажета Чергга яха Бикова дуьлар». 15.30 — Передачий программа. 15.35 — «Ялгей школа». 16.05 — Интуиташ къаьхьа ялли. Горькоски автозавод хьалъеьаьшца вIашагIкхетар. 17.00 — Беранта дела фильм. «Вив тайкисти жIалаш» яха телевизионна художественни фильм, 2-гIа серия. 18.00 — Грозненски ашгонхой заводе комунистий хьалъеьа. 18.20— «Ялат чуэнара толамаш лаьхьеь». Советский объединение начальника Заьгьева выступелин. 18.30 — Саги заьоаь. 18.00 — Чайковские цIерах йолча дунен хьалъаьаьта къьхьера 5-ча конкурса дауреата Пономаренкой выступелин. 19.25 — «БАМ — йоккха гIишло хьалье йоллаучя юкъье яьа телевизионни очерк. 19.50 — Бобота телевиденга. «Поопрдо на Вичче» вахар яха телевизионни художественни фильм, 2-гIа серия. 21.00 — «Хаз Информационни программа. 21.30 — Бобота телевиденга. Футболах болх СССР-а чемпионат. Киевера «Динамо» — «Спартак». 23.00 — Кепхьарлаш, передачий программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердаьлаш. 18.15 — Беранта. Оьаьхарий къьхьеьа берашца. Ленинградера передача. 18.30 — Нохч - ГIалгIайбу гIолла. Нефтемашинени программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.50 — Документальни фильм. 19.00 — Пятилетка. 4-гIа шу. Республике энергетикин регIаьр. (нохчий меттала). 19.10 — Кинокурнал. 19.20 — Механизатор-Хьалмат (нохчий меттала). 19.30 — Шовна, беранта (гIалгIай меттала). 19.40 — Фильм-концерт.

10 июль

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Бобота телевиденга. Гуйрарна гимнастика. 9.20 — Кердаьлаш. 9.30 — Бобота телевиденга. Берзин. «Московски зоопарк». 10.00 — Бобота телевиденга. «Гончарна гIоа телевизионни художественни фильм. 11.30 — «Совхозах дезаьл балха деношн дезе деношн» яха телевизионни очерк. 15.30 — Передачий программа. 15.35 — «Тепличнийн бенг» яха телевизионни документальни фильмь премьерчя. 16.05 — «Дайийна са бригадаьн» яха телевизионни очерк. 16.35 — Бобота телевиденга. «Догам». 17.05 Беранта дела фильм. «Вив тайкисти жIалаш» яха телевизионни художественни фильм, 3-гIа серия. 18.00 — «Юрта библиотекин Тарамовах». 18.10 — Нохч - ГIалгIайбу гIолла. Информаьиони программа (эрсий, нохчий меттала). 18.30 — «Толкан — таьхьа». 19.00 — Пятилетка. 4-гIа шу. Наурски районе хьалъеьаьнен гIулаьхьий а хиннаьн а. 20.00 — Бобота телевиденга. «Леонардо да Винчи вахар» яха телевизионни художественни фильм. 3-гIа серия. 21.00 — «Хаз». Информационни программа. 21.30 — Литовски ССР-а ясторе ваьг мастерийн коритерна. Сканда Ким-ньйн (Литовскера) трансляци. 23.15 — Бобота телевиденга. «Спортсмен» тираж. 23.25 — Кердаьлаш, передачий программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердаьлаш. 18.15 — Бобота телевиденга. Беранта. «ХIара суртагIа малх ба». 18.30 — Документальни фильм. 19.00 — Телевиденга Волгоградски отуда передача. 20.00 — Шовна, беранта. 20.10 — Хьаьвенна, реклама.

РАДИО

9 июль

6.30 — Гуйрарна Iуйре (эрсий меттала). 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское знамя» газетийн обзор. 7.28 — «Сердало» газетийн обзор. 8.15 — Хоамаш — горсеге Iоллаг. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Сулдеса стихех доаьа кьаьлаш (гIалгIай меттала). 16.00 — «Пятилетийн документаш хуьлдаьна дIаьо воддаш дола» яха корреспонденции (гIалгIай меттала). 16.15 — «ДукхагIа а дикагIа» яха корреспонденции. 16.30 — Нохч - ГIалгIай АССР-а юстиции министра Албастова «Iалаьа, оаьзлаьш законн» яха беседа (нохчий меттала). 16.45. — «Городе Iаьаьйа волча хана» яха передача (эрсий меттала). 18.00 — Кердаьлаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Москва. 19.30 — «ХIара ялгей кьаьа саг» яха радиоочерк (гIалгIай меттала). 20.00 — Нохчийн беза-ма болхлоца доаьа кьаьлаш (нохчий меттала). 20.30 — Москва.

10 июль

6.00 — Москва. 7.30 — «Грозненский рабочий», газета обзор. 7.35 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Хоамаш — горсеге Iоллаг. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Нохч - ГIалгIайбу хинна классни кьоьсам цун коритерна ханаьн яха беседа (гIалгIай меттала). 8.40 — Аьнарш. 9.00 — Москва. 16.00 — Комментеьт яьа чуэнара (эрсий меттала). 16.15 — «Пятьсот лет тебе» яха Бирзгсова беседа (нохчий меттала). 16.30 — «Юртера вахар» (нохчий меттала). 16.45 — «ДотаГIаьл гIолла ялгей баьа яха корреспонденции (гIалгIай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Кердаьлаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Москва. 19.30 — «ХIара ялгей кьаьа саг» яха радиоочерк (гIалгIай меттала). 20.00 — Нохчийн беза-ма болхлоца доаьа кьаьлаш (нохчий меттала). 20.30 — Москва.

ХАОТТАМ

Таханн республикен Грозненн гIолла хуьлдуьлу иорхаш а йоллаш, йоачан йоаца, малхболехьара 3—7 м/сек мух а хьоккаш аьа таттаргIье. Республике 24—28 градус, Грозне 26—28 градус йIоьхьаа хургIье.

10—13 июлга кхаччалца хуьлдуьлу иорхаш а йоллаш, йоачан йоаца, малхболехьара 23—28 градус йIоьхьаа а йоллаш аьа отта таргIье.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкткхама секретара—3-34-38; партийн захарен культурин отделий — 3-81-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типография, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революция 7/84. Заказ № 6380.

Газет аралуш шийнан, ерен, шаттен деношца.